

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 8 април 2020 година, врз основа на примена жалба од канцеларијата на Струмичката епископија, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Во изданието на дебатната емисија „Само вистина“, емитувана на 26 февруари 2020 година, на телевизија „Канал 5“, е прекршен Кодексот на новинарите во членот 11.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 12 март 2020 година, епископот стобиски и администратор струмички Давид Нинов, поднесе жалба за изданието на дебатната емисија „Само вистина“, емитувана на 26 февруари 2020 година, на телевизија „Канал 5“ (www.kanal5.com.mk).

Во жалбата се наведува дека на жалителот, како гостин на емисијата, му било скратеното правото на слобода на изразување, зашто, како што посочува, без оправдана причина, дебатата била прекината од страна на водителката, Мирјана Трпчевска.

„Во текот на дебатата, кажав дека како Епископ се залагам за секуларно општествено уредување, и, следствено, истакнав дека, за мене, патувањето на техничкиот премиер во Истанбул да бара признавање на Македонската Православна Црква, не остава добар впечаток на меѓународната политичка сцена, ниту, пак, во црковната стварност, бидејќи претставува грубо кршење на Уставот на Северна Македонија, согласно кој, црквата е одделена од државата (Член 19). За време на дебатата во живо, новинарката Мирјана Трпческа ја изрече следнава индикативна реченица: „Штотуку ми јавија, морам да ја прекинам емисијата, имам наредба од...“! Невообичаено и незапамтено за демократските општества, емисијата навистина наскоро беше прекината! “, се вели во поднесената жалба.

Подносителот на претставката, Епископот стобиски и администратор струмички Давид Нинов смета дека со тоа грубо биле прекршени членовите 9 и 16 од Уставот, кои се однесуваат на слободата на говорот и еднаквоста на граѓаните во слободите и правата.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со телевизија Канал 5 и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Директорот на медиумот, Иван Мирчевски, само кусо одговори дека не сака да соработува со Советот за етика.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и со мнозинство гласови одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 11.

Член 11: *„Новинарот ќе се придржува и на општо прифатените општествени стандарди на пристојност и почитување на етничките, културните и религиозните различности во Македонија(...).“*

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 8 април 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина. Најпрво, заклучија дека не можат и немаат право да ги утврдуваат фактите наведени во оспорената дебата. Надлежност на Комисијата е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Комисијата, најнапред, заклучи дека се работи за дебатната емисија „Само вистина“, на која гостуваа жалителот, Епископот стобиски и администраторот струмички Давид Нинов и познавачот на црковни прашања, Бранко Ѓорѓевски, кои дебатираа за прашања поврзани со можноста МПЦ – ОА да се стекне со автокефалност.

Комисијата констатирала дека во емисијата преовладуваа силно спротивставени ставови меѓу двајцата гости и коментари кои повремени се движеа до раб на навреда, но не до степен да се прекине дебатата, како што беше сторено од страна на водителката. Комисијата не најде доволно елементи и високо ниво на навреди за да може да предизвика говор на омраза или нетолеранција. Водителката и во текот на емисијата најави прекин на дебатата, на начин кој во себе содржи елементи на цензура, употребувајќи ги зборовите:

„Еве, штотуку ми јавија, морам да ја прекинам емисијата, имам наредба од...“

а потоа, по блокот реклами и ја одјави емисијата со зборовите:

„Тука ќе се одјавиме со вечерашното издание на „Само вистина“, ете поради дел од навредите што се случија меѓу соговорниците и на моја адреса и на соговорникот Ѓорѓевски, кон Канал 5 телевизија. Така што, во некоја друга прилика, повторно ќе ја отвориме оваа тема за автокефалниот статус на МПЦ - ОА“.

Новинарот мора да ја брани слободата на говорот, да ја задржи независноста на своите ставови и да се спротивстави на секој обид за искривување или цензурирање на информациите. Со прекинување на искажувањата на ставовите на свештеното лице во емисијата, недвосмислено, се ускратува неговото право на слобода на изразување, во контекст на тоа дека постојат различни ставови и убедувања спротивни на доминантното религиозно убедување во државата. Следејќи ја својата улога во градењето на демократијата и на цивилното општество, новинарите треба да ги бранат човековите права, достоинството и слободата, да го почитуваат плурализмот на идеите и ставовите, да придонесуваат за јакнење на правната држава и во контролата на власта и на другите субјекти од јавниот живот.

Оттука, Комисијата се согласи дека со прекинувањето на изданието на емисијата „Само вистина“, емитувана на 26 февруари 2020 година, е прекршен Кодексот на новинарите во членот 11, кој налага дека новинарот треба да се придржува и на општоприфатените општествени стандарди на пристојност и почитување на етничките, културните и религиозните различности во Македонија.

* * *

При своето одлучување, Комисијата ги зеде и:

Принципите на однесување од Кодексот на новинарите:

„Право и должност на новинарите е да настојуваат да ја спречат цензурата и искривувањето на вестите.“

„Следејќи ја својата улога во градењето на демократијата и на цивилното општество, новинарите ќе ги бранат човековите права, достоинството и слободата, ќе го почитуваат плурализмот на идеите и ставовите, ќе придонесуваат за јакнење на правната држава и во контролата на власта и на другите субјекти од јавниот живот.“

Член 9 од Уставот:

Граѓаните се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување; имотната и општествената положба. Граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.

Член 16 од Уставот, во делот:

Се гарантира слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата. Се гарантира слободата на говорот, јавниот настап, јавното информирање и слободното основање на институции за јавно информирање..

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува Телевизија „Канал 5“ (www.kanal5.com.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,

Совет за етика во медиумите
на Македонија

Заменик - претседател на
Комисијата за жалби

Сефер Тахири

